

**Інформаційний матеріал щодо супроводу Online навчання в
сучасних умовах
Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної
середньої освіти урегульовано такими документами:**

Педагогічний дизайн навчання онлайн

- ✓ 1. Роботу учнів при дистанційному навчанні потрібно оцінювати. Адже оцінювання — це встановлення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом предмета відповідно до вимог чинних програм. Але виставлення балів за певну роботу не повинно мати лише контролюючу функцію, воно має на меті звернути увагу дітей та їхніх батьків на ті завдання або теми, які потребують доопрацювання. Потрібно також обов'язково відзначити найбільш успішні роботи.
- ✓ 2. Оцінювання навчальних досягнень учнів може здійснюватись у синхронному та/або асинхронному режимі.
- ✓ Синхронний режим дозволяє забезпечити більш об'єктивне оцінювання, проте вимагає відповідного технічного забезпечення як у вчителя, так і у всіх учнів. Залишається ризик технічних збоїв під час виконання окремими учнями завдання, тому слід застосовувати індивідуальний підхід та передбачити можливість повторного виконання тесту (контрольної, самостійної роботи тощо).
- ✓ Асинхронний режим є більш гнучким у застосуванні, оскільки учні можуть виконувати завдання у зручний час, проте менш об'єктивним. Для зменшення ризиків необ'єктивного оцінювання варто налаштувати опцію проходження тесту один раз та обмежити час на виконання завдання, встановити термін для здачі тесту (контрольної, практичної або самостійної роботи тощо), повідомляти результати (уразі неавтоматизованої перевірки робіт) індивідуально після здачі робіт всіма учнями. За необхідності учитель може провести додаткове усне опитування учнів за допомогою одного із засобів телефонного або відеозв'язку.
- ✓ 3. Формувальне оцінювання, яке дозволяє оцінити і скоригувати процес навчання, а не результат, учитель має застосовувати для всіх учнів, незалежно від вікової категорії. Таке оцінювання допомагає аналізувати індивідуальний прогрес і планувати індивідуальний темп навчання. Здійснювати таке оцінювання можливо за допомогою дистанційних платформ; використовуючи, наприклад, такі інструменти, як Google Forms, Kahoot, GoFormative, Wordwall, LearningApps та ряд інших. Важливо якомога частіше давати учням зворотний зв'язок, відзначати успіхи, надавати поради щодо завдань для додаткового опрацювання, заохочувати самостійне виявлення та виправлення помилок.
- ✓ 4. Поточне оцінювання можна здійснювати в усній та письмовій формах, застосовуючи такі його види: тестування, діагностичні роботи, дослідницькі та творчі відео, есе, усні співбесіди тощо. Більш традиційний підхід передбачає подання виконаних письмових робіт за допомогою електронних ресурсів Viber, Facebook, WhatsApp тощо. Усні завдання можуть бути оцінені вчителем безпосередньо через будь-який ресурс, що забезпечує відеозв'язок у синхронному режимі, або перевірені опосередкованим способом через відео- або аудіофайли, надіслані на пошту вчителя. Але звертаємо увагу на те, що кількість робіт, які підлягають поточному оцінюванню та передбачають фіксацію оцінки в класному

журналі, під час дистанційного навчання варто оптимізувати з метою уникнення перевантаження учнів.

- ✓ 5. Підсумкове оцінювання має бути обов'язковим, оскільки воно дозволяє оцінити результат навчальної діяльності учнів та роботу вчителя. Важливим при виставленні підсумкових оцінок дистанційно є те, що учні мають бути знайомі з чіткими критеріями оцінювання, оцінки повинні бути розміщені на одному вебресурсі, а батьки повинні мати доступ до цієї інформації.
- ✓ 6. Оцінити отримані учнями знання можна з допомогою тестування у Google Forms, Classtime, Quizizz, Kahoot!, «На урок», OnlineTestPad, «Всеосвіта», шляхом виконання завдань на платформі LearningApps, а також перевіряючи учнівські роботи, надіслані на електронну пошту чи Viber, або завантажені на Classroom.
- ✓ 7. Отримання навчальних матеріалів та спілкування між учасниками дистанційного навчання забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі. Це можуть бути письмові роботи (самостійні й контрольні, тестові, відеоконференції завдання тощо), а також навчальні відео та творчі завдання.
- ✓ 8. Завдання повинні бути чіткими, з поясненням критеріїв оцінювання.
- ✓ 9. До навчальних матеріалів необхідно додавати чіткі інструкції щодо порядку виконання роботи: зазначати час, який потрібен для опанування теорії та виконання завдань, пропонувати необхідні стратегії, поради й підказки.
- ✓ 10. Дуже важливо вчасно перевірити роботи учнів, повідомити їм результати та надати рекомендації щодо виправлення помилок.
- ✓ 11. Обов'язковою умовою для успішного дистанційного навчання є зворотний зв'язок. Забезпечити його можна, використовуючи різні додатки та сервіси інтернет, у тому числі відеозв'язок (Zoom, Skype тощо), що допоможе перетворити учнів із пасивних слухачів на активних співрозмовників. Контролювати учнів та співпрацювати з батьками зручно у Google Classroom.
- ✓ 12. Результати оцінювання навчальних досягнень рекомендовано повідомляти учням в індивідуальному порядку шляхом використання одного із засобів зв'язку: електронної пошти, SMS, повідомлень в одному з месенджерів.
- ✓ 13. Звертаємо увагу на те, що оприлюднення списку оцінок для всього класу є неприпустимим.
- ✓ 14. Досягнення учня розглядаються як результат власного розвитку, а не порівнюються з оцінками однокласників.
- ✓ 15. Надавайте дітям більше підтримки, ніж критики, вони й так страждають від соціальної ізоляції та вимушеного перебування вдома.
- ✓ 16. Під час контролю та оцінювання обов'язково зважати на рівень здоров'я учнів та загальний досвід дистанційного навчання, а також на технічні проблеми, які можуть виникати під час виконання завдань. Важливо надавати дітям більше спроб і часу на виконання контрольних завдань.
- ✓ 17. Звертати увагу учнів та їхніх батьків на дотримання академічної доброчесності під час виконання завдань.

- ✓ 18. Учителі – предметники дотримуються вимог санітарного регламенту щодо обсягу домашніх завдань та тривалості їх виконання.
- ✓ 19. Термін виконання домашніх завдань не може обмежуватись днем проведення уроку: за традиційно прийнятою практикою домашні завдання виконуються до наступного уроку, а в умовах сьогодення допускається відтермінування виконання домашніх завдань з урахуванням реального стану із електропостачанням та забезпеченням Інтернетом.
- ✓ 20. Учні, у яких немає технічного забезпечення для дистанційного навчання, оцінювати потрібно по завершенню воєнного стану.

Поради батькам від практичних психологів

1. Зараз діти, так само як і ми, перебувають у напрузі. Вони відчують загальну тривогу від невизначеності, від напруги батьків, від зміни звичного режиму та обмежень. До цього додаються хвилювання про ДПА/ЗНО – поки немає розуміння щодо цього питання, від цього напруга посилюється. Тобто, зараз діти, особливо старші, потребують батьківської підтримки, вони очікують від батьків психологічної допомоги.

2. Ідеально, якщо батьки намагаються бути в контакті зі станом дитини і її почуттями, чесно говорять про те, що з нами відбувається. Треба просто сказати: “Якби мені зараз було потрібно вчитися вдома, мені теж було б дуже важко. Мені самому складно зараз зібрати себе в купу. Давай допоможемо одне одному – наприклад, разом складемо розклад на день. Я потребую твоєї допомоги”.

3. Ми маємо розуміти, що перші два тижні від початку занять – це період адаптації, коли ми тільки напрацьовуємо новий життєвий досвід. У когось – два, у когось – два з половиною. Це індивідуально. Взагалі, “по-хорошому”, на адаптацію дається до двох місяців, тобто два тижні – це фантастично швидко. Тому ми маємо бути дуже терплячими і обережними до себе і своїх дітей. Аналогічна ситуація складається і після канікул, виходу дітей на навчання

4. Треба просто робити вдих та видих і нагадувати собі: “Я не вчитель”. Основа техніки безпеки для батьків: нам потрібно пам’ятати, що ми НЕ вчителі для наших дітей, у нас немає потрібних професійних навичок, ми не вміємо пояснювати предмети і, найголовніше (власне, чому батькам не можна навчати своїх дітей) – ми дуже емоційно починаємо спілкуватися. А дитина може просто не сприймати нас у ролі вчителя – і це нормально.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

1. День не має перетворюватись на суцільне виконання домашніх завдань. Школа – це не все життя дитини, особливо зараз. Діти і без того відчують себе незрозуміло за що покараними, і нам важливо, аби школа не асоціювалась із додатковим покаранням.

2. У дитини, яка вчиться вдома, має бути окрема територія. Навіть якщо в неї немає своєї кімнати, можна символічно позначити невелику частину мотузкою на підлозі, зробити парканчик з іграшок або коробок – що завгодно. Ми всі зараз змушені жити і працювати разом на невеличкій території, і це час перегляду кордонів кожної людини – неважливо, великої чи маленької – і поваги до цих кордонів. Це час, коли батьки вчать

стукати, перш ніж увійти в кімнату підлітка, якщо вони не робили цього раніше. Час, коли дитина вчиться не підходити без нагальної потреби до мами, яка працює з дому.

3. Треба слідкувати, щоб дитина будь-якого віку робила перерви –
і краще, якщо ми зупинимо її трохи раніше, ніж вона втомиться. Маленькі втомлюються за 10-15 хвилин, підлітки – десь за півгодини.

4. Відчиняйте вікна, провітрюйте, дбайте про свіже повітря під час навчання дитини. У мозку є структури, що відповідають за відчуття безпеки – у разі нестачі свіжого повітря ці показники зменшуються. Якщо дитина перебуває в задусі, у неї знижується активність, вона втомлюється, закатує істерики. Чим менше повітря, тим гірші результати навчання.

5. Часто, коли дитина бачить велику кількість завдань (більше 8), у неї природно починається паніка і їй легше взагалі закрити щоденник або месенджер. Наше завдання – допомогти структурувати підхід до навчання. Буквально скласти з дитиною план: ти починаєш робити оце, потім – це. Також – розбивати велике завдання на маленькі частини. Це стосується всіх дітей. Загалом старші школярі вже вміють це робити самостійно, але якщо дитина у стані тривоги – розфокусована, погляд відсторонений, відсутній, або дитина хапається то за одне, то за інше – їй треба допомогти.

6. Часто дитина перед вибором: з якого завдання почати – з простого чи складного? Це залежить від того, як ваша дитина “вступає в діяльність”. Щоб це зрозуміти, треба поспостерігати: як дитина прокидається?

Є діти, які швидко встають, умиваються і починають усе робити. Коли така дитина їсть, вона спочатку з’їдає всі найсмачніші шматки і залишає несмачні наостанок. У такому ж режимі вона “вмикається” в усе нове. Тобто дуже швидко “входить” в урок – але й швидко втомлюється. Вона швидко здає контрольну роботу – але не факт, що там не буде помилок. Про таких дітей кажуть, що вони все схоплюють миттєво, але не зрозуміло, наскільки довго будуть це пам’ятати. Таким дітям треба складне давати на початку. І робити зарядку після уроку.

Натомість, є діти іншого типу – які довше розганяються. Вони “вмикаються” не так швидко – але довше йдуть. Ці діти переважно встають поволі, не з першого разу, зазвичай спочатку з’їдають несмачне, а смачні шматочки залишають наостанок. Таким дітям треба на розгін давати легкші завдання, а складні – потім. Їм навіть можна ставити під час навчання енергійну музику – якщо музика їх не відволікає. Або робити перед уроком зарядку.

7. Коли ми хочемо дитину в щось швидко залучити – наприклад, у навчання – ми маємо пам’ятати, що в неї, як у кожної людини, є інерція. Коли маленька дитина грається, а їй треба сідати за уроки – тут допоможе обумовлений час або дзвоник будильника, який кличе до навчання. Або ми говоримо: “За 10 хвилин сідаємо за уроки”. Так ми виявляємо повагу до своєї дитини як до людини. Зрозуміло, що це складно, адже багато батьків сьогодні також живуть у режимі дефіциту сил. Найлегший спосіб зекономити сили – примус. Але це програваний спосіб.

8. Батьки здобувачів освіти зобов’язані: (Ст. 55 п.3 Закону України «Про освіту»)

- Виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих та довкілля;
- Сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягнення дитиною передбачених нею результатів навчання;
- Поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- Дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- Формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- Настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- Формувати у дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- Виховувати у дитини повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико – культурного надбання України;
- Дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за наявності);

Функції класного керівника під час дистанційного та змішаного навчання

- Планує та проводить відповідні заходи щодо профілактики бездоглядності, правопорушень;
- Здійснює педагогічний контроль за дотриманням учнями (вихованцями) статуту і Правил внутрішнього трудового розпорядку навчального закладу, інших документів, що регламентують організацію навчально-виховного процесу; (26 вересня 2000 року за N 659/4880 Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти п. 2.4, 2.6)
- Здійснює контроль за відвідуванням занять учнями класу та надає інформацію про відвідування занять відповідальній особі.
- Забезпечує тісну співпрацю з батьками з даного питання та організовує батьківські збори та індивідуальні зустрічі.
- У разі відсутності учня десять днів підряд на заняттях без поважних причин, повідомляє адміністрацію закладу.
- Щотижнево проводить виховні години в режимі онлайн, відповідно до плану з виховної роботи, мотивуючи дітей щодо відвідування занять та своєчасного виконання домашніх завдань

Функції адміністрації

- Забезпечує технічними засобами педагогів закладу, у разі необхідності, та створює умови доступу до якісного Інтернету в шкільних кабінетах
- Створює єдину платформу для проведення освітнього процесу в закладі, або дозволяє педагогам використовувати інші платформи
- Забезпечує систематичний контроль за проведенням занять, веденням класних журналів. Здійснює їх перевірку.
- Створює умови для відвідування занять дітьми, співпрацює з класними керівниками, вчителями – предметниками, батьками, дітьми, соціально-психологічною службою закладу щодо неухильності виконання Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до нормативних документів:

- ☐ Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- ☐ Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 №762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08.05.2019 №621), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за №924/27369;
- ☐ Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 №496.
- ☐ наказ Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011р. №329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
- ☐ наказ Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»;

Оцінювання результатів дистанційного навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

- ☐ наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 р. №1009 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 21.08.2013 р. №1222»;
- ☐ загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів листом МОН від №1/9-609 від 02 листопада 2020 року «Щодо організації дистанційного навчання»;
- ☐ листом МОН від 16.04.2020 № 1/9-213 «Щодо проведення підсумкового оцінювання та з організованого з завершення 2019-2020 навчального року».

Оцінювання результатів дистанційного навчання учнів передбачає, що:

- учні, які здобувають освіту за дистанційною формою, обов'язково проходять формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання;
- види та періодичність оцінювання при використанні технологій дистанційного навчання в різних формах здобуття освіти визначаються відповідно до форми здобуття освіти (наприклад, лише річне оцінювання для екстернів);

- результати оцінювання фіксуються у класних журналах і свідоцтвах досягнень;
- оцінювання може здійснюватися за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою закладу освіти (за наявності правил переведення такої шкали до системи оцінювання, визначеної законодавством);
- оцінювання може відбуватися очно або дистанційно (з дотриманням академічної доброчесності).

Оцінювання результатів навчальної діяльності здійснюється:

Синхронний режим (дозволяє забезпечити більш об'єктивне оцінювання, проте вимагає відповідного технічного забезпечення у вчителя та всіх учнів)

- ✓ виконувати тести на платформах Googleclassroom, Naurok, Moodle та інші;
- ✓ виконувати письмові роботи, у тому числі диктанти, із використанням відеоінструментів Skype, Zoom тощо;
- ✓ усні форми контролю (усний переказ, презентація та захист проєктів тощо) із використанням відеоінструментів Skype, Zoom індивідуально або в групах;
- ✓ брати участь в онлайн-семінарах та онлайн-форумах із використанням відеоінструментів Skype, Zoom або в чатах на платформах дистанційного навчання (наприклад, Moodle) у закритих групах Facebook та ін.;
- ✓ виконувати інші завдання, які пропонує вчитель.

Асинхронний режим (більш гнучкий у застосуванні, оскільки учні можуть виконувати завдання у зручний час, проте менш об'єктивним).

- ✓ виконувати завдання на одній з платформ (Googleclassroom, Naurok, Moodle та ін. за вибором вчителя);
- ✓ виконувати письмові роботи у текстових редакторах (Word та ін.) або у зошитах та надсилати вчителю файли з виконаними завданнями електронною поштою, в один із месенджерів (Viber, WhatsApp, Facebook тощо) або іншими засобами поштового зв'язку (за відсутністю технічних засобів навчання або доступу до мережі Інтернет);
- ✓ писати диктанти з використанням аудіо або відеозаписів, створених та надісланих вчителем;
- ✓ знімати на відео або записувати аудіо усних відповідей та надсилати файли вчителю засобами електронного зв'язку;
- ✓ виконувати інші завдання, запропоновані учителем.